



Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK  
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

**Titel:** Til Kvinderne

**Ophav:**

**Ressourcetype:**

**Ressourcetype:**

**Oprindelsesdato:** [1917]

**Emne:**Partiprogram, partiprogrammer, program

**Opstilling:** DA-småtryk. Politik 4

**Relateret:**

**Relateret:**

**Copyright:** Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret



# Til Kvinderne!

Om ca.  $\frac{1}{2}$  Aar skal vi have politiske Valg. For første Gang skal Kvinderne være med, og for første Gang skal de afgive deres Stemmer for det Parti, til hvis Rækker de har sluttet sig.

Kvindernes første Valgdag.

Skønt mange andre alvorlige Sager optager Landets Kvinder i disse vanskelige og bekymringsfulde Tider, saa maa vi dog føle det som vor Pligt at forberede os til Valget og til den Agitation, som Valget nødvendiggør. Ikke blot vor egen Stemme bør afgives, men vi maa **hverve mange Stemmer** til Fordel for det Parti, som vi føler os knyttet til, og i hvis Tjeneste vi har meldt os som Rekrutter.

Forberedelse til Valget.

Men hvorom skal Agitationen dreje sig? — Valgkampen vil efter al Sandsynlighed i første Række komme til at staa for og imod den af den radikale Regering i de forløbne Krigsaar førte Politik. Resultaterne vil blive fremlagt for Vælgerne til Bifald eller til Mishag.

Regeringens Politik.

**Urimeligt** vilde det være at mene, at nogen Regering skulde have haft det i sin Magt — midt under Verdenskatastrofen — at bevare det danske Samfund frit for Lidelser og Savn. U Baads-krigen, Englands Blokade, og ikke mindst den nu indtraadte **Afspærring fra Omverdenen** har jo ganske omkalfatret Grundlaget for vort økonomiske Liv; Tilførslerne er stanset. Udførslen i højeste Grad vanskeliggjort, dels af Hensyn til Udlandet, dels af Hensyn til os selv. Hele det tilvante Maskineri er i Ulave, og det gælder om at bringe det i Orden igen paa et helt nyt Grundlag. Aldrig har nogen Regering i Danmark været stillet overfor vanskeligere Opgaver.

Maskineriet i Ulave.

**De ekstraordinære Forhold kræver ekstraordinære Foranstaltninger.** Saa langt som muligt søgtes og søges endnu Eksporten opretholdt for ikke at odelægge Producenterne og Produktionen nu og i Fremtiden, men Regulering og Indgreb er nødvendige. Tilbageholdelse af et vist Kvantum Varer til Hjemmeforbruget som Betingelse for Eksport, Maksimalpriser, Ekspropriation af private Varelagre, Rationering er absolut uundgaaelige Foranstaltninger, dersom de mindre-bemidlede Klasser i By og paa Land ikke skal segne under Dyrtidens økonomiske Byrder. At gøre Ret og Skel mellem Producenterne og Forbrugernes modstridende Interesser har Regeringen bestræbt sig for, og Resultatet viser, at det i det hele og store er lykkedes. De forløbne 3 Krigsaar har bragt store Pengemidler til saavel Landbruget som Industrien, og den almindelige Befolkning har endnu kunnet spise sig mæt.

Ret og Skel.

**Trods det gunstige Resultat af Aarene 1914—15—16** har dog Misfornøjelserne og Klagerne lydt højt. Misfornøjelsen hos Producenterne over, at deres Krigsfortjeneste blev beskaaret lod om Kap med Klagerne fra Forbrugerne over, at Eksporten førte Værdierne fra Landet og øgede Priserne. Ingen vilde undvære, ingen vilde uden Protest bøje sig ind under Forholdenes tvingende Nødvendighed. Og Misfornøjelsen og Klagerne understøttedes af Regeringens politiske Modstandere; de kritiserede, at Regeringen ikke havde fremskaffet tilstrækkelige Tilførsler udelra, mens Tid var, skønt de maatte vide, at Udlandet nøje vaagede over, at intet neutralt Land forsynede sig ud over det nødvendige Behov; de kritiserede Maksimalpriserne paa Flæsk og Brødkorn, fordi disse særlig kom Bybefolkningen tilgode og understøttede derved paa en uheldig Maade Modsætningsforholdet

Misfornøjelse og Klager.

mellem By og Land. Det var vel uundgaaeligt, at Mangler maatte findes og Fejl begaaes, naar saa meget nyt skulde skabes paa et hidtil uprøvet Grundlag, og velvillig Kritik og en hjælpsom Paa-visning af Mangler og Fejl var kun ønskelig. Men den Kritik, der fremgaar af Surhed og Vrang vilje i Stedet for af et velvilligt Sindelag til at faa det bedst mulige ud af de vanskelige Forhold, svækker og undergraver Samfundet.

Kvinder-  
ne maa  
ruste  
sig.

**Kvinderne** maa under den tilstødende Valgkamp ruste sig til Forsvar mod de Kræfter, der vil saa Kritik og Misfornøjelse; dersom disse Kræfter ikke modarbejdes, vil de have let Spil i disse Tider, hvor Ængstelse og Bekymring hviler over Sindene; faar Utaalmodighed, Modløshed og Misfornøjelse Magt i Befolkningen, da vil Vanskelighederne og Savnene føles dobbelt tunge, og Samfundets Modstandskraft svækkes. Den Erfaring har vi sikkert alle høstet i vort private Liv.

Økono-  
mi og  
Förde-  
ling.

**Afspærringen** tvinger Danmark til at klare sig med sine egne Produkter. Derfor blev det nødvendigt at undersøge Størrelsen af de Beholdninger, der skal sikre Befolkningens Ernæring og andre nødvendige Behov og nødvendigt **at økonomisere med dem og fordele dem paa bedst mulig Maade.** Vi har tidligere opfodret saa godt som hele vor indenlandske Kornhøst og indført Korn til Menneskenes Ernæring, i alt ca. 40 Mill. Tdr. Nu skal vi nøjes med mindre end Halvdelen, og denne skal strække til baade til Mennesker og Dyr. Enhver vil kunne forstaa, at dette kræver en gennemgribende Omdannelse af de tilvante Forhold og den bedste Vilje til hjælpsomt Samarbejde.

Korn-  
ordnin-  
gen.

**Kornordningen** betyder et stærkt Indgreb i Landbrugets Produktion, det er ikke underligt, at Landmændene har svært ved at finde sig filrette med de nye Forhold. Landmanden, der hidtil mere end nogen anden Borger i Landet har været sin egen Herre og i bogstavelig Forstand haft Foden paa egen Jord, tvinges nu til at aflevere sin Afgrøde, slagte sine Kreaturer og meget andet, der er svært. Men Aarsagen hertil er jo den, **at Landbruget er det bærende Grundlag for det danske Samfund,** det Grundlag, hvorpaa hele Befolkningens Eksistens hviler. Og Landbrugets ansvarlige Ledelse forstod dette, forstod at det var nødvendigt at skaffe alle Landets Borgere Brød og Flæsk og skaffe det nødvendige til Dyrene der, hvor i jerne selv intet avler. Kornordningens Gennemførelse er lagt i Hænderne paa Landbrugets egne Tillidsmænd, og gennemføres den som planlagt, vil hele det danske Samfund være Landbrugets Mænd Tak skyldig.

Ratione-  
ringen.

**Fordelingen** af vor indenlandske Produktions nødvendige Artikler blev planlagt i Tide. Vi begyndte med Sukkeret, og al den spottende Kritik, der straks rejste sig mod denne »overflødig« Rationering er nu gjort til Skamme. Havde vi stølet paa de sædvanlige Tilførsler udefra og brugt løs af vor egen Sukkerhøst, da havde vi i de sidste Maaneder været berøvet dette uundværlige Næringsmiddel. Vi blev tvunget til at spare paa Sukkeret, mange maatte opgive de store Sytninger og knappe af paa det sædvanlige Forbrug, men vor Sukkerration var fuldt tilstrækkelig til det nødvendige Behov. I intet andet Land i Europa er Sukkerrationerne saa store som i Danmark: det samme gælder Brødrationerne; hvis danske Husmødre kan vænne sig af med den Ødslen med Brød, der hidtil har været almindelig, kan vi klare os uden Afsavn. En afgørende Betingelse er det dog, at Brød og Melkortsystemet af Møllere, Bagere og Forbrugere gennemføres nøjagtigt, som af Myndighederne planlagt; enhver Svigten paa dette Omraade kan blive skabnesvanger for vor Ernæring.

Vi staar nu umiddelbart foran en **Rationering af Fedtstofferne.** Denne Rationering imødeses uden Tvivl med større Bekymring end nogen tidligere og vil sikkert ogsaa betyde en større Indskrænkning i vore tilvante Ernæringsforhold end Rationeringen af Sukker og Brød. Men 250 gr = 1/4 Kilo Smør pr. Individ pr. Uge suppleret med det Fedtstof, der faas gennem Mælk, Ost, Fløde og Flæsk er tilstrækkelig til Opretholdelsen af vor Sundhed. Dette maa ikke glemmes. At standse hele Eksporten af Smør og Flæsk vilde betyde, at vi maatte undvære andre ligesaa nødvendige Varer, som vi ikke selv kan fremskaffe. Hidtil har vi — til stor økonomisk Gavn for Landbruget og dermed for hele Nationen — udført vort danske Mejerismør og indført Raastofferne til den Margarine, som vi spiste i Stedet for Smør. Vi kan ikke nu, da hele Evropa hungre efter Fedt, helt standse denne Eksport til de Lande, der hidtil til vor økonomiske Fordel har aftaget vort Smør, ti det vilde blive besvaret med, at vi ikke fik Kul, og hvad dette vilde betyde for hele vort økonomiske Liv, behøver ingen nærmere Redegørelse. Hertil kommer, at det Kvantum Smør, der er bestemt til Eksport, i Forhold til det Kvantum, vi beholder hjemme, er ringe; det vilde ikke betyde nogen væsentlig Forøgelse af vore Rationer.

Naar en Vare rationeres, d. v. s. fordeles ligelig mellem Befolkningen, maa der samtidig fastsættes en saadan Pris paa den rationerede Vare, at den almindelige Befolkning er i Stand til at købe den. Ved store Tilskud af Statens Midler vil der blive fastsat en Maksimalpris paa Smør, sandsynligvis 3 Kr. 20 Øre pr. Kilo, og denne Maksimalpris vil muligvis ved kommunale Tilskud yderligere blive nedsat for den ubemidlede Befolkning.

**Brændsels- og Lys-Spørgsmaalet** har været ét af de allervanskeligste, da vort Land hidtil har indført saa godt som alle herhenhørende Produkter. Ved rettidig Indgriben fra Regeringens Side har vi øget vor hjemlige Brændselsproduktion saa stærkt, at vore Landkommuner og mindre Købstæder kan forsynes tilstrækkeligt med indenlandsk Brændsel. Langt vanskeligere er Forholdene for de store Byers Industrivirksomheder og Husholdninger. Her er Indførslen af Kul og Koks absolut nødvendig, og den holdes endnu — omend i meget formindsket Maalestok — i Gang.

Brænd-  
søl og  
Lys.

Megen Bekymring har Petroleumsanglen forvoldt; men alle Kræfter er sat ind paa at finde Erstatning Tran og Talg, Sprit og Carbid vil forhaabentlig kunne fremskaffes i saadanne Mængder, at vi kan komme igennem Vinteren, uden at Mørket kruger os for dybt.

Sammenligner man nu Situationen her i Landet med den i de andre nordiske Lande, saa er der vel ingen Tvivl om, at Danmark har klareret sig langt bedre end de andre.

I Norge, hvor man slet ikke hidtil har rationeret, er Priserne paa mange Varer langt højere end her; og naar man nu — paa et saa fremrykket Tidspunkt — tvinges til at skride til Rationering, bliver Rationerne utvivlsomt mindre end her.

I Sverige, hvor man vel paa et tidligt Tidspunkt begyndte at rationere, har Rationerne hele Tiden været langt mindre end vore, og Vareknapheden langt mere følelig. Og dette skyldes ikke alene, at Danmark er et agerdyrkende og kvægproducerende Land — thi Varer som Kaffe og The dyrker vi dog ikke — men det skyldes en behændig og klog Udenrigspolitik og en Fasthed i den indre Administration, samt et fremskredent demokratisk Standpunkt, som andre Lande maa misunde os.

**Regeringens økonomiske Ernæringsforanstaltninger** har kostet uhyre Summer. Alene til Kornordningens Gennemførelse er der bevilget 50 Millioner Kr., og til den kommende Smørrationering vil sikkert en lige saa stor Sum være nødvendig. Arbejdsloshedsloven vil koste ca. 20 Mill., Dyrtidstillæg til Embeds- og Bestillingsmænd ca. 37 Millioner; den kommunale Dyrtidslov ca. 20 Mill. Pengene er skaffet tilveje ved Statslaan og ved Skatter. Om Regeringens Skatte- love maa siges, at i intet andet neutralt Land har Skattelovgivning haft en saa udpræget demokratisk Karakter som i Danmark, **ingen Indtægter paa 2000 Kr. eller derunder er ramt af nogensomhelst Skatteforhøjelse.** To Tredjedele af Statsindtægterne hidrører fra direkte Skatter, og om de nylig vedtagne indirekte Skatter paa Vin, Tobak, Øl og Smykker maa fremsætte, at de — i Modsætning til tidligere — hviler paa Varens Værdi; jo finere og kostbarere Varen bliver, jo mere beskattes den. Med Rette kaldes disse Skatter Luksusskatter og med Rette henvises til, at disse Skatter sætter Regeringen i Stand til at mildne Prisstigningen paa Brød, Flæsk og Brændsel. Prisstigningen paa disse for hele Befolkningen nødvendige Livsforbrødenheder overflyttes til hine, der, hvor megen Betydning de end kan have for manges tilvante Levevilkår, dog ikke kan anses for strengt nødvendige Forbrugsartikler. Ejendomsskylden, der har vakt Modstand inden for visse Dele af Venstre, medens andre indenfor samme Parti er gaaet med til den, er saa forsigtig ansat, at den for en Landejendom paa ca. 20.000 Kr. kan beløbe sig til ca. 10 Kr. Store Indtægter har Statskassen faaet gennem Merindtægtskatten; denne Skat er af dansk Oprindelse, men er nu gennemført i alle andre Lande. Dens Princip er at tage Skatten fra de Mennesker, der har tjent store Penge paa Grund af Krigen, for med disse Penge at hjælpe dem, der er blevet nødlidende paa Grund af Krigen.

Skatte-  
ne.

**Valgkampen er allerede begyndt.** Paa Møder og i Pressen er Tonen slaaet an. Det gælder nu for Regeringens politiske Modstandere om at reducere og kritisere det Arbejde, som denne Regering har udført i de forløbne Krigsaaer, et Arbejde, hvis Resultat uontvistet er dette: 1) Tilliden til vor ubetingede Neutralitetsvilje er usvækket hos begge de krigsførende Magtgrupper, hvilket skyldes en klog, nøgtern og sikkert gennemført Udenrigspolitik. 2) Den danske Befolkningens Livsvilkår er bedre end Befolkningens i noget andet neutralt Land, hvilket skyldes en forudseende og udpræget demokratisk ledet Indenrigspolitik. Kvinderne — der endnu ikke er saa politisk opfanterede som Mændene — vil sikker trods al Agitation fastholde disse Kendsgerninger, og

de vil indse, at ingen anden Regering paa det nuværende Tidspunkt vilde være i Stand til at overtage dette Arbejde med samme Udsigt til en heldig Løsning. Vanskelighederne for vort Land bliver større og større udadtil og indadtil, lad da den nuværende Regering — støttet af Befolkningens Tillid — fortsætte Arbejdet og fortsat bære Ansvaret, til Krigen er forbi.

*Radikale Kvinders Agitationsudvalg:*

CHRISTINE ALVIG Aids pr. Thorso.	ELNA HANSEN Assens.	HELGA MIKKELSEN Kolding.
MARIE AMORSEN Lime pr. Mørke.	META HANSEN København.	M. MORTENSEN Støvring Skole pr. Randers.
JULIE ARENHOLT København.	OLINE HANSEN Brønderslev.	BERTHA MØLLER Nyborg.
MANNE BERNILD Hillerød.	KARNA HAUGE Vejen.	HANSINE PEDERSEN Sandby.
GERDA BING København.	ESTRID HEIN København.	HULDA PEDERSEN Århus.
THILDE BRAA Trudvang pr. Bonnet.	MARIE HJELMER Præsto.	PAULA PEDERSEN Slagelse.
JENNY CHRISTENSEN Silkeborg.	INGEBORG JENSEN Varde.	EBBA PETERSEN Lille Dame.
INGRID DÖCKER København.	KAJA JENSEN Vejen.	MAREN RASMUSSEN Bregner pr. Kerteminde.
HANSINE ECKSTEEN Neksø.	MARIE JØRGENSEN Brundby pr. Kolby.	SOFIE RASMUSSEN København.
S. GELTZER-JENSEN Silkeborg.	CATHRINE KRABEK Bjænderup.	KRISTINE RUDE Kerteminde.
EMILIE GERHARD Masnedstrand.	LAURA LIND Udby pr. N. Aaby.	KATHRINE STORGAARD Nordskovlund pr. Kjellerup.
DORTHEA HANSEN Dømmestrup pr. Fangel.	HELGA LUND Helsingør.	KATHRINE THISTED Kirkehelmsinge pr. Gørlev.
ELINE HANSEN København.	ANE LISBETH MADSEN Allerød pr. Lejre	C. WANGER Aabyhøj pr. Århus.



For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst [www.kb.dk](http://www.kb.dk)

For information on copyright and user rights, please consult [www.kb.dk](http://www.kb.dk)